

ภัยคุกคามสุขภาพที่ซ่อน ไว้ในระบบปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม

ปฏิรูประบบปศุสัตว์เพื่อสุขภาพของ คน สัตว์ และ
สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น (ฉบับย่อ)

คำนำ

ผลกระทบที่ซ่อนไว้ในฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมควรถูกตีแผ่มาแล้ว เนื่องจากการทำฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมเป็นตัวการสำคัญของการเกิดระบบอาหารที่เป็นอันตรายที่มุ่งเน้นแต่การสร้างกำไรบนความทุกข์ทรมานแสนสาหัสของสัตว์หลายพันล้านตัวในแต่ละปี ระบบปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์และสุขภาพสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังบั่นทอนคุณค่าทางโภชนาการและความปลอดภัยทางอาหาร สุ่มเสี่ยงการเกิดโรคและเชื้อแบคทีเรียดื้อยา (ซูเปอร์บิก) กักคูกคามจากการทำงานของคนงานในฟาร์มปศุสัตว์ การเกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อม สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการเสื่อมสภาพของถิ่นที่อยู่อาศัย

ในขณะที่ความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากนมยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่รัฐบาลกลับยังเพิกเฉย และให้การสนับสนุนนี้ที่นำไปสู่ภาวะเลื่อมโทรม โดยมีบริษัทระหว่างประเทศอยู่จำนวนหนึ่งที่กำลังถือครองอำนาจภายในระบบอาหารเชิงอุตสาหกรรมระดับโลก

การเพิกเฉยผลกระทบด้านสุขภาพอันเกิดขึ้นจากการทำฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมทำให้ชีวิตของพวกเราตกอยู่ในอันตราย โรคไข้หวัดหมู และโรคไข้หวัดนกเป็นสองตัวอย่างของโรคที่มีจุดกำเนิดมาจากฟาร์มปศุสัตว์และทำลายระบบสาธารณสุขของมนุษย์ ปัจจุบัน เรากำลังอยู่ในช่วงเวลาที่เราเสี่ยงที่สุดของโรคระบาดในรอบหนึ่งร้อยปี แต่โรคภัยที่อันตรายกว่านี้กำลังจะมาเยือนเราอีกครั้ง หลังถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าถูกทำลายและถูกนำไปใช้เป็นที่สำหรับการปศุสัตว์ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคจากสัตว์ป่าและสัตว์ในฟาร์มสู่มนุษย์

องค์กรพิทักษ์สัตว์แห่งโลกเตือนว่าเรากำลังอยู่ในช่วงวิกฤตซูเปอร์บิก โดยมีฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้สัตว์ในฟาร์มต้องได้รับยาปฏิชีวนะจำนวนมาก จนกลายเป็นระบบและทำให้ซูเปอร์บิกสามารถเคลื่อนที่และคร่าชีวิตมนุษย์

จำนวนผู้ป่วยภาวะน้ำหนักเกินและโรคเรื้อรังยังพุ่งขึ้นสูงสุดเป็นประวัติการณ์ และเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่คนหลายล้านคนต่างต้องเผชิญกับภาวะหัวใจวาย อย่างไรก็ตาม ฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมทั่วโลกยังคงเติบโตต่อเนื่อง ที่ดินยังถูกปรับเปลี่ยนไปใช้ปลูกพืชอาหารสัตว์ ไม่ใช่อาหารสำหรับคน สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นอยู่นี้ ถือว่าบั่นทอนความมั่นคงทางอาหารเป็นอย่างมาก

ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญออกมาเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในศตวรรษนี้โดยกล่าวว่า เป็นสิ่งสำคัญมากที่จะช่วยป้องกันความเสียหายต่อโลกและสภาพภูมิอากาศ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นความสูญเสียที่ไม่สามารถย้อนเวลากลับไปแก้ไขได้ แต่ความยื้อยั้งที่อันตรายก็คือ รัฐบาลทั่วโลกกลับยังคงส่งเสริมการทำฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม โดยยังมีความเชื่อที่ผิดว่า ระบบอาหารรูปแบบนี้จะช่วยเพิ่มโภชนาการสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร

สิ่งที่รัฐบาลเชื่อมั่นในตลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงอยู่มาก เราต้องเริ่มสร้างการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นฐานก่อน ด้วยการเปลี่ยนแนวทางการผลิต การทำการค้า และการบริโภคอาหารของเรา

ในการสร้างอนาคตที่ยั่งยืน เป็นธรรม และมีความมั่นคงทางอาหาร รัฐบาลนานาชาติจะต้องประกาศหยุดการทำฟาร์มปศุสัตว์แบบอุตสาหกรรมอย่างเร่งด่วน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบอาหารที่มีมนุษยธรรม ยั่งยืน และทำให้ฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมเป็นเพียงเรื่องราวในอดีต

ผลกระทบด้านสาธารณสุขจากการทำฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมจะส่งผลกระทบต่อคนจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อคนที่อาศัยอยู่ในกลุ่มประเทศรายได้ต่ำและปานกลาง รัฐบาลจึงต้องให้การสนับสนุนห่วงโซ่อุปทานอาหารที่มีมนุษยธรรม ยั่งยืน และเกิดขึ้นในระดับท้องถิ่น มากกว่ากลุ่มบริษัทที่พยายามผลักดันให้ระบบปศุสัตว์กลายเป็นอุตสาหกรรม เพื่อช่วยให้คนที่ได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริง เป็นกลุ่มคนที่ท้องถิ่นและกลุ่มเกษตรกร ไม่ใช่กลุ่มบริษัทยักษ์ใหญ่ข้ามชาติ

ประเทศที่พบว่ามีการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากนมต่อหัวสูงควรก้าวขึ้นเป็นผู้นำของการเปลี่ยนผ่านสู่อาหารจากพืช เพื่อลดจำนวนสัตว์ในฟาร์มและเปลี่ยนสภาพแวดล้อมภายในฟาร์มให้มีมนุษยธรรมและความยั่งยืนมากขึ้น

มาร่วมภารกิจยุติการทำฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมและปกป้องสุขภาพของเราและของโลกกัน

ภาพ: ฟาร์มไข่ไก่ระดับอุตสาหกรรมในอินเดียตอนใต้ กักขังแม่ไก่กว่า 300,000 ตัวรวมกัน หรือที่เราเรียกว่า “กรงตับ” (Battery Cages) ซึ่งยังมีใช้กันอยู่ทั่วโลก โดยที่นี้ แม่ไก่มากถึง 8 ตัวถูกจับใส่ไว้ในกรงเดียวกัน ทำให้พวกมันไม่สามารถกางปีกได้ เนื่องจากพื้นที่คับแคบมากเกินไป (เครดิตรูปภาพ: Amy Jones / Moving Animals)

ข้อมูลสรุป

รายงานฉบับนี้ ตีแผ่ภัยคุกคามสุขภาพที่ซ่อนไว้อยู่ในระบบปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม และราคาที่ต้องแลกมาจากระบบการผลิตเนื้อสัตว์ที่บ่อนทำลายสุขภาพมนุษย์ โดยภัยคุกคามแต่ละอย่างถูกส่งต่อผ่านหลายเส้นทางแต่กลับเชื่อมโยงกัน ระบบปศุสัตว์ในปัจจุบัน ทำให้มนุษย์ล้มป่วย ซ้ำเติมภาวะโลกร้อน ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงทำให้สัตว์ในฟาร์มจำนวนหลายพันล้านตัวต้องทนทุกข์ทรมาน หากดูผิวเผิน เนื้อสัตว์จากฟาร์มปศุสัตว์ ปลา และผลิตภัณฑ์จากนมอาจราคาถูกลง แต่พวกมันสร้างความสูญเสียต่อสุขภาพมนุษย์และรัฐบาลทั่วโลก รวมมูลค่าหลายล้านล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี เพื่อจัดการความสูญเสียที่เกิดขึ้นในระบบสาธารณสุขและระบบนิเวศวิทยา ซึ่งผู้จ่ายภาษี ประชาชนทั่วไป ชุมชนคนท้องถื่น เกษตรกรรายย่อย ชาวประมง คนเลี้ยงปศุสัตว์ คนรุ่นต่อไป และกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคมจะต้องแบกรับ “ต้นทุนภายนอก” ที่เกิดขึ้น

เนื้อหาสำคัญในรายงานฉบับนี้ ต้องการชี้ให้เห็นถึงภัยสุขภาพ 5 ประการที่ระบบฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมนำมาสู่มนุษย์

- 1. อาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพและการสูญเสียความมั่นคงทางอาหาร** – ผลกระทบทางสุขภาพอันเกิดขึ้นจากการได้รับประทานอาหารที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการบริโภคเนื้อสัตว์เกินความจำเป็นนำไปสู่ภาวะขาดสารอาหารในหลากหลายรูปแบบ อาทิ ภาวะน้ำหนักเกิน (ซึ่งก่อให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง) และนั่นก่อนความมั่นคงทางอาหาร (เช่น ความหิวโหย และภาวะทุพโภชนาการ)
- 2. เชื้อโรคจากสัตว์สู่คนและแบคทีเรียดื้อยาปฏิชีวนะ** – ฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม ถูกพบว่ามีมาตรฐานการปศุสัตว์และมีการจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ต่ำ และเป็นที่ทำให้เกิดการใช้ยาปฏิชีวนะจำนวนมาก อันนำไปสู่การเกิดเชื้อดื้อยาปฏิชีวนะและการแพร่ระบาดของเชื้อโรคจากสัตว์สู่คนหลากหลายชนิด
- 3. อาหารที่ไม่ปลอดภัยและการปนเปื้อนในอาหาร** – ผลกระทบต่อสุขภาพจากการบริโภคอาหารที่ไม่ปลอดภัยและอาหารที่ถูกปนเปื้อน ได้แก่ อาการเจ็บป่วยจากการบริโภคเนื้อสัตว์ที่ส่งอันตราย เช่น เชื้อโรค สารเคมี และสารพิษ
- 4. การปนเปื้อนของสารพิษในสิ่งแวดล้อมและการเสื่อมถอยของสิ่งแวดล้อม** – มนุษย์มีความเสี่ยงด้านสุขภาพมากขึ้น เนื่องจากกระบวนการผลิตและแปรรูปเนื้อสัตว์ได้สร้างการปนเปื้อนทางสิ่งแวดล้อม เช่น มลภาวะทางดิน อากาศ และน้ำ
- 5. ภัยคุกคามจากการทำงาน** – สภาพการทำงานในสถานประกอบการผลิตเนื้อสัตว์ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านร่างกายและจิตใจต่อคนงานในฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม เกษตรกรปลูกพืชสำหรับเลี้ยงสัตว์ ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คนงานประจำโรงงานฆ่าสัตว์ และเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในส่วนผลิตและแปรรูปเนื้อสัตว์ รวมถึงผู้จัดส่งและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ภายในตลาดทั้งหมด

รายงานฉบับนี้ ได้รวบรวมข้อมูลสังเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์อันเกิดจากระบบฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมในทวีปเอเชียและทวีปแอฟริกา ซึ่งกำลังจะกลายเป็นพื้นที่ที่มีการเติบโตของฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมในอีกทศวรรษข้างหน้า และอาจนำไปสู่ภัยคุกคามสาธารณสุขระดับโลก ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมแบบเท่าทวีคูณในไม่กี่ปีข้างหน้า

นอกจากนี้ รายงานยังระบุถึง 9 แนวทางการเปลี่ยนผ่านอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างระบบปศุสัตว์เชิงพื้นที่ที่จะช่วยพัฒนาสุขภาพและความยั่งยืนของมนุษย์ โลก และสัตว์ ซึ่งการปฏิรูประบบปศุสัตว์นั้น รวมถึงการปรับเปลี่ยนกรอบความคิด การปรับเปลี่ยนต้นทุนที่แท้จริงและราคา การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม การปรับเปลี่ยนอำนาจและอิทธิพล การปรับเปลี่ยนการค้า การปรับเปลี่ยนสู่มาตรฐานสวัสดิภาพสัตว์ขั้นสูง การปรับเปลี่ยนสู่ระบบเกษตรกรรมฟื้นฟูและระบบนิเวศเกษตร การปรับเปลี่ยนสู่วิถีการบริโภคที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์ และการปรับเปลี่ยนสู่หลักการสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health, One Welfare)

ข้อเสนอแนะแก่ผู้กำหนดนโยบาย

ตลอดรายงานฉบับนี้ องค์การพิทักษ์สัตว์แห่งโลกนำเสนอความสำคัญของการกำหนดนโยบายและการลงมือสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยภาครัฐ (ทั้งในระดับโลก ภูมิภาค ชาติ และท้องถิ่น) เพื่อตระหนักถึงต้นทุนที่แท้จริงของระบบฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม และส่งเสริมความเท่าเทียมกัน เพื่อไม่ให้ระบบปศุสัตว์ที่ดีต่อสุขภาพ มีมนุษยธรรม และยั่งยืน อยู่ในจุดเสียเปรียบ

บทนี้จะเสนอข้อแนะนำ 10 ประการ สำหรับรัฐบาลในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต เพื่อแก้ไขผลกระทบทางสุขภาพที่เกิดจากระบบปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม พร้อม 9 แนวทางการเปลี่ยนผ่านที่มีการกล่าวถึงในรายงาน

- 1. รัฐบาลต้องตระหนักถึงความเชื่อมโยงระหว่างผลกระทบด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมอันสืบเนื่องจากระบบฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม และมุ่งเน้นในการหยุดทุกการสนับสนุนสำหรับการทำฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม** ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) การถือปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการ การควบคุมอุณหภูมิไม่ให้เกิน 1.5 องศาเซลเซียส และการหยุดความสูญเสียทางชีวภาพ ผ่านการดำเนินกิจกรรมของระบบฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมจะไม่มีวันสำเร็จ ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องยุติการสนับสนุนระบบปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมที่บ่อนทำลายชีวิตครอบครัวของเกษตรกรรายย่อยและเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ยึดหลักสวัสดิภาพสัตว์ขั้นสูง ภายใต้ระบบการเกษตรเชิงนิเวศและฟื้นฟู
- 2. ทำให้แน่ใจว่า นโยบายการคลัง รวมถึงการจัดเก็บภาษี นโยบายและโครงการเพื่อสังคม งานวิจัย การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อสะท้อนให้เห็นต้นทุนที่แท้จริงด้านสาธารณสุข ความยั่งยืน และการจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ของระบบฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม** ตัวเลขจากการคำนวณต้นทุนแท้จริงทางบัญชี (True Cost Accounting: TCA) สามารถถูกใช้เป็นแนวทางที่โปร่งใสและต่อเนื่องให้กับรัฐบาล นักลงทุน เกษตรกร สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาตรการการจัดเก็บภาษีควรพิจารณาปัจจัยทางผลกระทบที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ยกตัวอย่างเช่น ภาษีสำหรับปุ๋ยและยาฆ่าแมลง หรือภาษีสำหรับอาหารที่ผลิตจากระบบฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม สิ่งจูงใจในรูปแบบตัวเงินยังช่วยกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบจากการเก็บภาษี เช่น โครงการคุ้มครองทางสังคมที่สนับสนุนกลุ่มคนรายได้น้อย เพื่อการพัฒนาความสามารถในการจ่าย (Affordability) และความสามารถในการเข้าถึง (Access) ผลไม้ ผัก และโปรตีนจากพืช (Plant-based Protein)
- 3. กำหนดแผนระดับชาติเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนจากการทำปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมมาสู่การเกษตรนิเวศที่มุ่งเน้นการผลิตเนื้อจากพืช (Plant-based Food) การลดจำนวนสัตว์ในฟาร์มที่มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้สัตว์ได้รับการดูแลตามมาตรฐานการจัดการสวัสดิภาพสัตว์ขั้นสูง** แต่ละประเทศควรจัดทำนโยบายการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม (Just Transition Policy) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของคนทุกภาคส่วน ได้แก่ สหภาพแรงงาน สมาคมเกษตรกร เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ กลุ่มคนชาติพันธุ์ คนงานโรงฆ่าสัตว์ คนงานแปรรูปเนื้อสัตว์ คนงานบรรจุภัณฑ์เนื้อสัตว์ ผู้ค้าปลีกเนื้อสัตว์ ประชาชน และองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันหาแนวทางส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย โดยกลุ่มที่มีอำนาจต่อรองน้อยควรได้รับการสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน นโยบายและแผนงานจะต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบางในสังคม
- 4. จัดให้มีแนวทางที่เน้นการบูรณาการ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ความโปร่งใส และความคิดที่ตั้งอยู่บนหลักฐานสิทธิมนุษยชน บรรลุอยู่ในการสร้างธรรมาภิบาล และการกำหนดนโยบายในทุกะดับของระบบปศุสัตว์** ปัญหาการมีอำนาจและอิทธิพลเหนือกฎหมาย ควบคุมระบบอาหารและตลาดกลางของบริษัทรายใหญ่ในอุตสาหกรรมปศุสัตว์ นับเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข ควรจัดให้มีการพัฒนาขั้นตอนและพื้นที่เชิงนโยบายภายใต้แนวคิดประชาธิปไตย การปรึกษาหารือเพื่อรับฟังปัญหาอย่างโปร่งใส การแบ่งสรรอำนาจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อกำหนดนโยบายที่มุ่งแก้ไขผลกระทบด้านสุขภาพ สวัสดิภาพสัตว์ และสุขภาพของโลกจากการทำฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม ไม่ใช่พิจารณาแค่จากมุมมองการสร้างกำไร
- 5. ส่งเสริมนโยบายทางการค้าที่ช่วยลดอาหาร จากฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมตลอดห่วงโซ่คุณค่าในตลาด เพื่อสนับสนุนการทำนิเวศเกษตร หรือเกษตรเชิงฟื้นฟู รวมถึงการสนับสนุนอาหารจากฟาร์มปศุสัตว์ที่เลือกเลี้ยงสัตว์แบบปล่อยในทุ่งหญ้ากลางแจ้ง** มาตรฐานสวัสดิภาพสัตว์และความยั่งยืนควรถูกจัดให้เป็นเรื่องสำคัญอันดับต้น ๆ ควรนำมาตรการกีดกันการค้าทางภาษี (Trade Tariffs) ไปปรับใช้กับอาหารจากฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม เพื่อให้แน่ใจว่า มาตรฐานสวัสดิภาพสัตว์ขั้นสูงและความยั่งยืนของประเทศนำเข้าไม่ได้ถูกเพิกเฉย รัฐบาลควรเป็นกระบอกเสียงในการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำด้านสุขภาพ สวัสดิภาพสัตว์ และความยั่งยืน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)

6. **ควรกำหนดมาตรฐานการผลิตเนื้อสัตว์และการจัดซื้อเนื้อสัตว์ให้สอดคล้องมาตรฐานขั้นต่ำด้านสวัสดิภาพสัตว์ หรือ Farm Animal Responsible Minimum Standard (FARMS) เป็นอย่างน้อย** ซึ่งรวมถึงการพัฒนานโยบายตามหลักการหลักสวัสดิภาพสัตว์ 5 ประการ (Five Domains) ซึ่งจะนำไปสู่การมีชีวิตที่ดี (Good Life) สำหรับสัตว์เลี้ยงในฟาร์ม โดยรัฐบาล ต้องริเริ่มมาตรฐานการผลิตและจัดซื้อเนื้อสัตว์ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน Farm Animal Responsible Minimum Standard (FARMS) เป็นอย่างน้อย
7. **หยุดให้เงินอุดหนุน หรือดำเนินนโยบายที่สนับสนุนระบบการทำฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมที่เป็นภัยต่อสุขภาพและไม่เป็นธรรม พร้อมให้การสนับสนุนการทำเกษตรเชิงฟื้นฟู นิเวศเกษตร และการผลิตอาหารจากฟาร์มปศุสัตว์ระบบนิเวศที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของมนุษย์ สัตว์ และโลก** เงินอุดหนุนภาคการเกษตรควรส่งเสริมให้เกิดการผลิตเนื้อสัตว์จากฟาร์มปศุสัตว์ที่มีกระบวนการผลิตที่มีมนุษยธรรม ยั่งยืน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพ และอุดมไปด้วยโภชนาการทางอาหาร ไม่ควรมีเงินอุดหนุนที่ใช้เพื่อค้ำประกันระบบฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม หรือส่งเสริมกิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่บ่อนทำลายสุขภาพ เช่น การใช้ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง ยาปฏิชีวนะ หรือสารเร่งการเจริญเติบโต
8. **ยับยั้งการทำฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมตามแผนการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ หรือ Nationally Determined Contributions (NDCs) เพื่อสร้างความตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม** แผน NDCs ควรระบุเป้าหมายที่ชัดเจนในการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคปศุสัตว์ เช่น การใช้ประโยชน์จากที่ดิน การลดขยะอาหาร การสนับสนุนการทำฟาร์มปศุสัตว์แบบระบบเกษตรนิเวศหรือระบบเกษตรเชิงฟื้นฟู การปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริโภคที่มีมนุษยธรรม ยั่งยืน ดีต่อสุขภาพมากขึ้น (สอดคล้องกับเป้าหมายลดการผลิตและบริโภคเนื้อสัตว์โดยเฉลี่ยทั่วโลก 50% ภายในปี พ.ศ.2583)
9. **ส่งเสริมการบริโภคอาหารที่มาจากกระบวนการผลิตที่มีมนุษยธรรม ยั่งยืน และดีต่อสุขภาพ ซึ่งความพยายามดังกล่าว ได้แก่ การสนับสนุนให้เกิดการลดการบริโภคและการผลิตเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากนมโดยเฉลี่ยทั่วโลก 50% ภายในปี พ.ศ. 2583 ด้วยการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริโภคอาหารที่เป็นประโยชน์และการมอบสิ่งจูงใจในรูปแบบตัวเงิน** ความพยายามของหน่วยงานภาครัฐควรสะท้อน Food Based Dietary Guidelines (FBDGs) ซึ่งถูกกำหนดไว้เป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และนโยบายการจัดซื้อโดยภาครัฐควรระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้สด ธัญพืชที่ไม่ผ่านการขัดสี ถั่วเมล็ดแห้ง ถั่วเปลือกแข็ง และอื่น ๆ กิจกรรมการผลิตและการบริโภคเนื้อควรลดลงอย่างมากในประเทศที่มีการบริโภคเนื้อสัตว์ต่อหัวสูง ในขณะที่อาจเพิ่มการบริโภคเนื้อสัตว์ต่อหัวในบางประเทศและบางบริบท เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางโภชนาการ
10. **พัฒนาแผนการปฏิบัติงานระดับชาติภายใต้หลักการสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health, One Welfare) และแผนการแก้ไขปัญหาเรื่องแบคทีเรียดื้อยาปฏิชีวนะระดับชาติ เพื่อสร้างความตระหนักถึงผลกระทบต่อสุขภาพจากการทำฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม พร้อมควบคุมการเติบโตของอุตสาหกรรมนี้** รัฐบาลควรพัฒนาแผนปฏิบัติการระดับชาติภายใต้หลักการสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health, One Welfare) รวมถึงแผนปฏิบัติการระดับชาติเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องแบคทีเรียดื้อยาปฏิชีวนะ พร้อมจัดตั้งงบประมาณที่เพียงพอต่อการสนับสนุนการดำเนินแผนปฏิบัติการดังกล่าว และการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างรอบคอบและมีความรับผิดชอบ แผนปฏิบัติการควรเร่งยุติการใช้ยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันและรักษาโรคของฝูงสัตว์ หรือใช้เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของสัตว์ ด้วยการสนับสนุนมาตรฐานสวัสดิภาพสัตว์ขั้นสูง การป้องกันและฟื้นฟูระบบนิเวศในการแก้ไขต้นตอของโรคในสัตว์เลี้ยง และผลกระทบด้านสุขภาพของมนุษย์

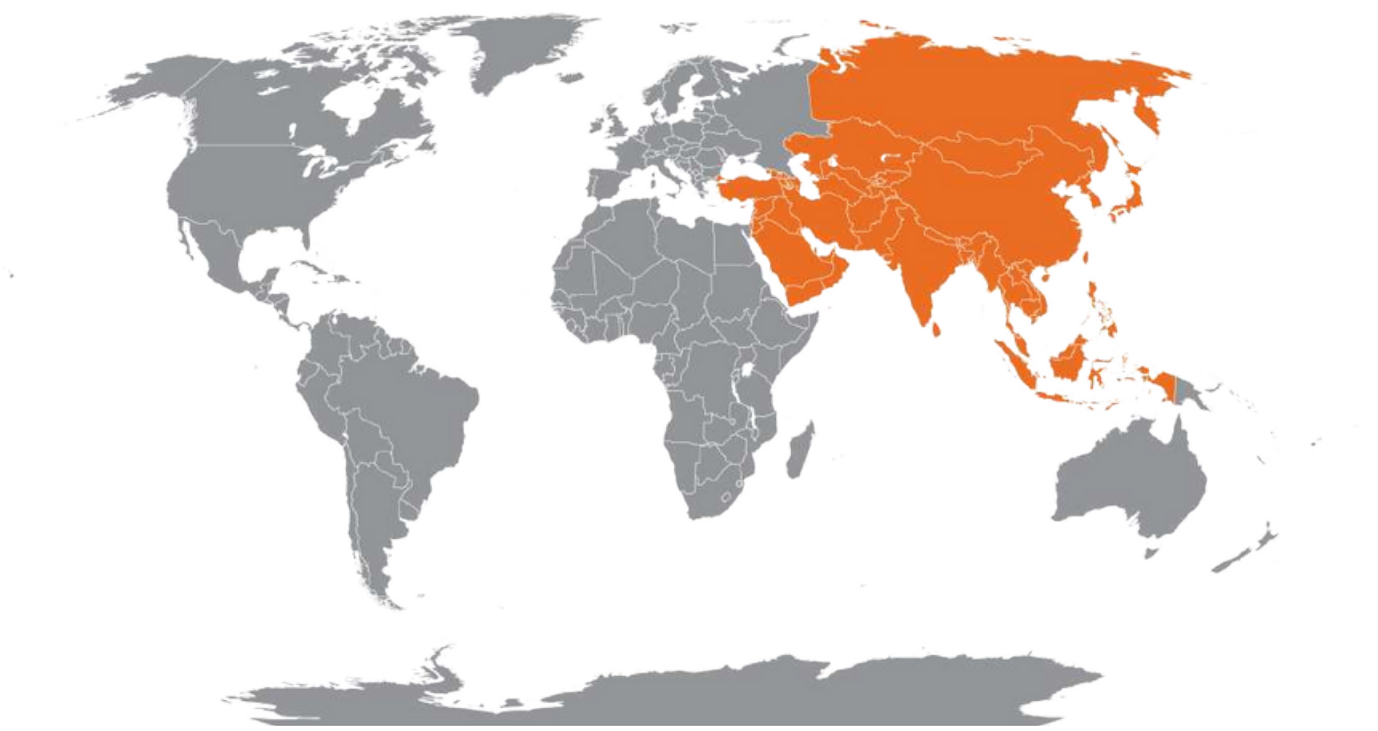
บทสรุป

ผลกระทบด้านสุขภาพและต้นตอที่แท้จริงกลับยังคงถูกซ่อนไว้ในระบบปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม แม้การดำเนินธุรกิจในรูปแบบดังกล่าวบ่อนทำลายสุขภาพผ่านหลายเส้นทางการส่งผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์และระบบนิเวศกลับสร้างความสูญเสียมูลค่าเป็นล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ “ต้นตอภายนอก” เหล่านี้ ที่ร้ายที่สุด ต้องตกเป็นภาระของผู้จ่ายภาษี ประชาชนทั่วไป ชุมชนท้องถิ่น เกษตรกรรายย่อย เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และคนรุ่นต่อไป รัฐบาลต้องลงมือสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นได้แล้ว ด้วยการหยุดสนับสนุนระบบฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม เปลี่ยนเงินอุดหนุนภาคการเกษตรเพื่อให้เกิดระบบปศุสัตว์เชิงเกษตรนิเวศและฟื้นฟู ตั้งเป้าลดการผลิตและการบริโภคเนื้อสัตว์โดยเฉลี่ยทั่วโลก และแก้ไขปัญหาการกักตุนอาหารและอิทธิพลของบริษัทค้าเนื้อสัตว์รายใหญ่ ในช่วงทศวรรษแห่งการลงมือทำนี้ นับเป็นโอกาสที่ดีของรัฐบาลในการสร้างสุขภาพและมอบความเป็นอยู่ที่ดีให้กับคน โลก และสัตว์

ภาคผนวก – ข้อมูลสังเคราะห์เชิงลึก ระดับภูมิภาคเกี่ยวกับ 5 เส้นทางสู่ผลกระทบ ทางสุขภาพ

ภาคผนวกจะให้ภาพรวมของแนวโน้มและรายละเอียดของผลกระทบด้านสุขภาพของระบบปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมในแต่ละภูมิภาคผ่าน 5 เส้นทางที่กล่าวถึงในรายงาน

เอเชีย

แนวโน้มสำคัญ

- จำนวนประชากรที่เพิ่มสูงขึ้นผลักดันให้ภูมิภาคเติบโตอย่างมีนัยยะสำคัญ การขยายตัวเมือง และการขยายตัวของชนชั้นกลาง คาดว่าจะส่งผลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมปศุสัตว์ในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศจีน และความเสี่ยงต่อระบบสาธารณสุขที่อาจเพิ่มสูงขึ้นภายในไม่กี่ปีต่อจากนี้
- มีการคาดการณ์ว่า การบริโภคเนื้อสัตว์ภายในภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะเนื้อสัตว์ปีก จะเพิ่มขึ้น 18% ภายในปี พ.ศ.2573 ความต้องการอาหารจากปศุสัตว์จะยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทั้งสำหรับตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออก โดยประเทศที่จะเห็นตัวเลขการบริโภคเนื้อสัตว์ต่อหัวเพิ่มขึ้น นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 ได้แก่ เวียดนาม (161%) เกาหลีใต้ (81%) มาเลเซีย (56%) และจีน (24%) แต่ในช่วงเวลาเดียวกัน การบริโภคเนื้อสัตว์ต่อหัวในประเทศไทยคงที่

- เอเชียเป็นภูมิภาคที่ผลิตเนื้อสัตว์รายใหญ่ที่สุด คิดเป็น 45% ของการผลิตเนื้อสัตว์ทั้งหมดในภูมิภาค และมีคาดการณ์ว่า การผลิตเนื้อหมูและเนื้อสัตว์ปีกจะเติบโตอย่างมีนัยยะสำคัญในอีก 10 ปีข้างหน้า นอกจากนี้ ภายในปี พ.ศ.2572 การผลิตเนื้อสัตว์ภายในภูมิภาคเอเชียจะคิดเป็น 53% ของการค้าระหว่างประเทศ โดยฟิลิปปินส์และเวียดนามจะเป็นประเทศผู้ผลิตเนื้อสัตว์ที่ใหญ่ที่สุด
- ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในภูมิภาคเอเชียสร้างปรากฏการณ์ด้วยการเติบโตอย่างต่อเนื่องตลอด 20 ปีที่ผ่านมา และมีการคาดการณ์ว่า ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจะเติบโตขึ้นสองเท่าในอีก 10 – 20 ปีข้างหน้า
- ในขณะที่เดียวกันก็มีกระแสเรียกร้องให้ฟาร์มปศุสัตว์ในเอเชียยกระดับหลักสวัสดิภาพสัตว์ ประชาชนเริ่มหันมาแสดงความกังวลเกี่ยวกับสวัสดิภาพของสัตว์เลี้ยงในฟาร์มปศุสัตว์ การตระหนักรู้ในประชาชนทำให้โปรตีนจากพืช (Plant-based Protein) กลายเป็นอีกทางเลือกในการบริโภค และเริ่มเห็นบริษัทเอเชียหลายแห่งสร้างความหลากหลายให้เมนูอาหารจากพืช
- รัฐบาลจะยังถูกกดดันต่อไปจนกว่าจะมีนโยบายที่เข้มแข็งมากพอในการจัดการกับผลกระทบด้านสุขภาพที่มีสาเหตุจากระบบฟาร์มปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรม ภายใต้หลักการสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health)

อาหารที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพและความไม่มั่นคงทางอาหาร

- ภูมิภาคเอเชียมีผู้ป่วยภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนจำนวน 1 พันล้านราย หรือมีโอกาสพบผู้ป่วย 2 คนในประชากรผู้ใหญ่ 5 คน การบริโภคอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น มะเร็ง และเบาหวาน ในปี พ.ศ.2561 ค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคอ้วนและภาวะน้ำหนักเกินคิดเป็น 12.36% ของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ หรือ 0.78% ของ GDP ในภูมิภาคเอเชีย
- ในปี พ.ศ.2562 มีประชากรมากกว่า 350 ล้านคนในทวีปเอเชีย-แปซิฟิกอยู่ในภาวะโภชนาการต่ำ หรือคิดเป็นครึ่งหนึ่งของผู้ป่วยทั้งหมดในโลก
- ระบบปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมกำลังเข้าแทนที่การทำฟาร์มปศุสัตว์แบบดั้งเดิมของเกษตรกรรายย่อย ซึ่งสร้างผลกระทบเชิงลบต่อความมั่นคงทางอาหารและสวัสดิภาพสัตว์

เชื้อโรคจากสัตว์สู่คนและแบคทีเรียดื้อยาปฏิชีวนะ

- ประเทศจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะกลายเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเผยแพร่เชื้อโรคจากสัตว์สู่คน เนื่องจากความหนาแน่นของประชาชนในแต่ละประเทศและความหลากหลายทางชีวภาพ
- ความต้องการเนื้อสัตว์ปีกทั่วโลกจะเร่งให้เกิดการก่อตั้งฟาร์มสัตว์ปีกเพิ่มมากขึ้นในเอเชีย ยิ่งเพิ่มความเสี่ยงของโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน เช่น โรคไข้หวัดนกที่แพร่กระจายทั้งในและนอกภูมิภาคที่อาจเกิดขึ้นพร้อมสายพันธุ์ใหม่ที่รุนแรงกว่า
- โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever) แพร่กระจายทั่วโลกอยู่มาหลายปี นับตั้งแต่ถูกพบครั้งแรกในประเทศจีน เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2561 และสร้างความกังวลไปทั่วทวีปเอเชีย-แปซิฟิก มากกว่า 60% ของหมูเลี้ยงทั้งหมดทั่วโลกใช้ชีวิตอยู่ในฟาร์มอุตสาหกรรมที่คับแคบแออัด ในปี พ.ศ.2562 โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรสร้างผลกระทบต่อภูมิภาคนี้ อย่างมีนัยยะสำคัญ โดยคิดเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจอยู่ที่ 0.78% ของ GDP ในประเทศจีน โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรยังแพร่ระบาดเข้าสู่ประเทศไทย อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ และมาเลเซีย
- ชื่อแบคทีเรียดื้อยาปฏิชีวนะกลายเป็นปัญหาใหญ่ทั้งในมิติการเมือง สังคม และเศรษฐกิจทั่วทวีปเอเชีย โดยองค์การอนามัยแห่งโลก (WHO) เชื่อว่า เอเชียจะเป็นหนึ่งในภูมิภาคที่เสี่ยงต่อเชื้อแบคทีเรียดื้อยาปฏิชีวนะมากที่สุดในโลก
- การใช้ยาปฏิชีวนะในฟาร์มปศุสัตว์จะเพิ่มขึ้นสองเท่าใน 10 ปีข้างหน้า เมื่ออ้างอิงตัวเลขการใช้ยาปฏิชีวนะในปัจจุบัน มีแนวโน้มว่า การใช้ยาปฏิชีวนะในฟาร์มสัตว์ปีกและฟาร์มสุกรจะเพิ่มขึ้น 120% ภายในปี พ.ศ.2573 โดยครึ่งหนึ่งของยาปฏิชีวนะที่ถูกผลิตขึ้นในโลกถูกใช้ในประเทศจีนเพียงประเทศเดียว นอกจากนี้ ประเทศจีนและอินเดียเป็นประเทศที่พบการใช้ยาปฏิชีวนะในสัตว์เลี้ยงสูงมากที่สุด
- พบเชื้อแบคทีเรียดื้อยาหลายขนาด (Multi-drug Resistance) ในระดับสูงในสัตว์น้ำที่จะถูกนำไปผลิตอาหารในทวีปเอเชีย (33%) และคาดว่า ภาวะเชื้อแบคทีเรียดื้อยาหลายขนาดในสัตว์น้ำของภูมิภาคนี้จะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ ประเทศจีนยังคงเป็นประเทศที่บริโภคปลามากที่สุด และคาดว่า การบริโภคเนื้อปลาของชาวจีนจะเพิ่มขึ้นอีกในปี พ.ศ.2573 โดยคิดเป็น 37% ของการเพาะเลี้ยงปลาทั่วโลก.
- ในประเทศจีน เกือบ 80% ของเด็กที่อาศัยอยู่ในบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซี (Yangtze River Delta) มีสารตกค้างของยาปฏิชีวนะที่ใช้รักษาสัตว์ในปัสสาวะ ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้ยาปฏิชีวนะในสัตว์มากเกินไป

การผลิตอาหารที่ไม่ปลอดภัยและการปนเปื้อนในอาหาร

- มีผู้เสียชีวิตจากโรคที่มาจากอาหารปีละ 255,000 คน นับเป็นตัวเลขผู้เสียชีวิตที่สูงที่สุดของโลก อัตราการเสียชีวิตจากโรคที่มาจากอาหารมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกตามจำนวนของฟาร์มเชิงอุตสาหกรรม โดยเชื้อแบคทีเรียที่พบมากที่สุด 4 ชนิด ได้แก่ Campylobacter, Shigella, enterotoxigenic E. coli, and Salmonella enteritidis
- การบริโภคอาหารที่ไม่ปลอดภัยเป็นปัจจัยเสี่ยงสูงในทวีปเอเชีย แม้แต่อาหารสัตว์เองก็ถูกพบว่ามีสารปนเปื้อนสารพิษ เช่น สารไดออกซิน

การปนเปื้อนสารพิษในสิ่งแวดล้อมและภาวะเสื่อมโทรม

- ก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากการบริโภคเนื้อสัตว์และอาหารทะเลในทวีปเอเชียจะเพิ่มขึ้นเกือบ 90% จาก 2.9 พันล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าในปี พ.ศ.2560 เป็น 5.4 พันล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าในปี พ.ศ.2593
- ความต้องการอาหารสัตว์ เช่น ถั่วเหลือง จะยังคงเป็นปัจจัยเร่งให้เกิดกิจกรรมตัดไม้ทำลายป่า โดยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะเป็นภูมิภาคที่นำเข้าถั่วเหลืองรายใหญ่ที่สุดในปี พ.ศ.2565 เพื่อนำถั่วเหลืองไปผลิตเป็นอาหารสัตว์ นอกจากนี้ ปริมาณการใช้ยาฆ่าแมลงที่ใช้ปลูกพืชอาหารสัตว์จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย
- การปนเปื้อนของสารไนเตรทในแหล่งน้ำกำลังเป็นอีกเรื่องที่สร้างความกังวล ฟาร์มปศุสัตว์ในเอเชียมีการรั่วไหลของสารไนเตรทและสารฟอสเฟตมากที่สุดในโลก โดยพบการรั่วไหลของสารไนเตรทอยู่ที่ 20 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ และสารฟอสเฟตอยู่ที่ 99.9 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ ในประเทศอินเดีย ข้อมูลจากการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในหลายพื้นที่ใกล้เคียงกับฟาร์มสัตว์ปีกพบว่า การปนเปื้อนระดับสูงของสารไนเตรท สารฟอสเฟต และสารอินทรีย์และอินทรีย์ทั้งหมดที่ละลายอยู่ในน้ำได้ทั้งหมด (Total Dissolved Solids: TDS) ในแหล่งน้ำ

ภัยคุกคามจากการทำงาน

- ฟาร์มปศุสัตว์ในทวีปเอเชียพบปัจจัยเสี่ยงในการใช้แรงงานข้ามชาติ แรงงานเด็ก และแรงงานจากขบวนการค้ามนุษย์มากขึ้น รายงานชิ้นหนึ่งชี้ให้เห็นว่า พบการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในอุตสาหกรรมสัตว์ปีกของไทย

องค์กรพิทักษ์สัตว์แห่งโลก ประเทศไทย
ชั้น 27 เลขที่ 253 อโศก ถนนสุขุมวิท 21
แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา
กรุงเทพฯ 10110

 02 007 1767 กด 1

 info@worldanimalprotection.or.th

 W: worldanimalprotection.or.th

 [/WorldAnimalProtectionThailand](https://www.facebook.com/WorldAnimalProtectionThailand)

 [/worldanimalprotectionthailand](https://www.instagram.com/worldanimalprotectionthailand)

 [/WAP_Thailand](https://twitter.com/WAP_Thailand)

 [@wapthailand](https://line.me/tv/@wapthailand)

Copyright © World Animal Protection

03.22